

VERKIEZINGSPROGRAMMA

Waterschap Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Geef om water

2008-2012

Waterschapsverkiezingen van 13 tot en met 25 november 2008

LIJST 2

Proloog

Beste inwoners,

Tussen D.V. 13 en 25 november 2008 worden er weer verkiezingen gehouden voor een nieuw bestuur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR). Wij hopen dat u gaat stemmen. Het is de moeite waard uw stem te laten horen. Het gaat om zaken die juist voor u van belang zijn.

Het gaat enerzijds om de veiligheid van het gebied en de inwoners. Anderzijds gaat het om goed rentmeesterschap (bouwen en bewaren) bij de waterschapszorg. En, niet in de laatste plaats, gaat het ook om een aanvaardbaar belastingenniveau.

De SGP neemt aan deze verkiezingen deel met een vastomlijnde visie. Samengevat komt die visie erop neer dat het bouwen en bewaren van deze aarde, voor ons en voor onze kinderen, een bijbelse opdracht is.

Toegespitst op het waterbeheer leidt dat tot de volgende aandachtspunten:

- zorgen voor een optimale hoeveelheid schoon en zoet water voor natuur en mens
- bieden van bescherming tegen overstromingen (natuurgeweld), optreden tegen vervuiling (handhaving) en het aanpakken van de vervuiling bij de bron
- ontwikkelen van milieu- en mensvriendelijker technieken voor duurzamer waterbeheer en waterzuivering
- verantwoord rentmeesterschap, niet alleen met betrekking tot de fysieke leefomgeving en de mensen die in het gebied wonen, maar ook van de benodigde of reeds geïnvesteerde gelden

Duidelijk is dat iedereen verantwoord moet omgaan met water. Duidelijk is ook dat het waterbeheer het private domein verre overstijgt. De grootste hoeveelheden water bevinden zich op publiek terrein: in rivieren en meren, in de bodem, in de atmosfeer, en in zee. Dit maakt het waterbeheer tot een specifieke overheidstaak. De Deltacommissie van oud-minister Veerman geeft ook het belang aan van een overheid die op dit punt haar verantwoordelijkheid neemt.

Voor een goed uitvoeren van deze overheidstaak en het functioneren van een waterschapsbestuur is het van belang dat het waterschap niet alleen betrouwbaar en geloofwaardig, maar ook herkenbaar is.

Het gaat bij de verkiezingen in november om de kwaliteit van úw waterschapsbestuur. U moet zich als burger herkennen in de activiteiten die het waterschap voor u doet. Hiervoor wil de SGP zich dan ook inzetten de komende vier jaren. Niet alleen, maar sámen met u!

Daarom: Geef om water!

En stem.....

- **S**tevige dijken
- **G**ezond water
- **P**eil in orde

Persoonlijk

Het is voor de eerste keer dat de politiek op deze wijze meedoet aan de waterschapsverkiezingen. Het is dan ook voor de eerste keer dat er een programma is, een lijsttrekker, een lijst etc. Graag stel ik me aan u voor.

Ondergetekende mag de SGP-lijst aanvoeren bij de verkiezing van het bestuur van de Stichtse Rijnlanden. Ik ben 46 jaar en al 14 jaar actief als raadslid en fractievoorzitter in de gemeente Houten. Mijn interesse voor het waterschap werd gewekt door de plek waar ik woon: in het buitengebied ten noorden van Houten. Tot een paar jaar geleden was onze woning nog niet aangesloten op het rioolstelsel en werd een deel van het afvalwater geloosd in het open water. Ook werd ik geconfronteerd met het onderhoud van de watergang en de hoogte van het waterpeil. Zaken die in belang zijn van het waterschap. Daarnaast volg ik uit persoonlijke interesse nauwgezet de voorspelde gevolgen van de klimatologische veranderingen. Deze interesse en mijn bestuurlijke ervaring waren aanleiding om een inzet te plegen bij de aanstaande verkiezingen. In het dagelijkse leven ben ik actief als adviseur bij een inkoopvereniging binnen de gezondheidszorg.

Maar het gaat niet om mijn persoon. De betrokkenheid van SGP-ers bij deze verkiezingen en de voorbereiding daarvan is groot. Bij de samenstelling van onze lijst is ingezet op verdieping en verbreding. Burgers, agrariërs, fruittelers, bestuurders (zowel politiek als maatschappelijk): u treft ze allemaal aan. En niet alleen dat, er zit ook een enorme berg kennis bij deze mensen. Vanuit de theorie, maar meer nog vanuit de praktijk. Bij de inleiding treft u de kandidatenlijst aan. Indien gewenst kunt u via het onderstaande nummer contact opnemen met de persoon die u wilt spreken.

Graag verwijs ik u ook naar de website www.geefomwater.nl waar u nog meer informatie aantreft over ons programma en onze activiteiten en over diegene die zich willen inzetten om uw belangen te vertegenwoordigen.

Hopelijk geven deze verkiezingen ons een plaats in het bestuur van HDSR. Wij speculeren niet over het aantal. Belangrijker is het te weten dat de uitslag van deze verkiezing in Gods hand ligt. De mens wikt, maar God beschikt. Wij vragen u om gebed voor een plaats binnen het bestuur en voor het vele werk dat wacht in de tijd van de verkiezingen.

Uw stem is onze steun.

Ontvang een hartelijke groet,

Gijs van Leeuwen (lijsttrekker SGP)
Fortweg 6
3992 LX Houten
030-6380635
gvanleeuwen@geefomwater.nl

Inleiding.

Waterschappen hebben van oudsher een belangrijke rol in het regionale waterbeheer. Wij vinden dan ook dat waterschappen herkenbaar dienen te zijn en blijven voor burgers, regionale belangen- en doelgroepen. Burgers dienen zich te herkennen in het waterschap, maar dienen er ook nadrukkelijker bij betrokken te worden. Het waterschap moet duidelijk kunnen maken aan de inwoners waarvoor zij waterschapslasten betalen.

Het is niet bij iedereen bekend wat een waterschap precies is en doet. Daar ligt nog een mooie taak voor de waterschappen. Immers, goed georganiseerd waterbeheer is voor Nederland van levensbelang. Waarneembare klimaatveranderingen leren ons dat deze taak ook in de 21e eeuw niet aan belang zal inboeten. Sterker nog: het belang zal alleen maar zal toenemen. De kans op extreme neerslag neemt immers toe, maar in de zomer zullen ook steeds meer langdurige perioden met waterschaarste voorkomen. De zeespiegel stijgt en de hoeveelheid water die door de grote rivieren naar de zee afgevoerd moet worden, wordt groter. Tegelijkertijd spelen zaken als verdroging, verstedelijking, verzilting en inklinking een rol.

De specifieke zorgtaken van een waterschap zijn: de waterkwaliteit, de waterkwantiteit en waterkering. Het watervraagstuk dient vanuit een integrale watervisie te worden benaderd, waarbij met alle mogelijke belangen (landbouw, wonen, natuur, milieu, recreatie etc.) rekening wordt gehouden.

Maar integraal waterbeheer is anno 2008 meer; het gaat om integraal denken. Dat is het ontwikkelen van een harmonieuze samenwerking met anderen partijen, disciplines en belanghebbenden (bedrijven en burgers). Hierbij moet goed rentmeesterschap centraal staan.

Het introduceren van politieke groeperingen kan het functionele karakter van het waterschapsbestel beïnvloeden. Er zijn nu eenmaal verschillen tussen de algemene en de functionele democratie. De SGP vindt dat het kenmerkende, functionele karakter van de waterschappen te allen tijde gewaarborgd dient te blijven.

Het bieden van veiligheid is voor de SGP de belangrijkste factor om het functionele karakter van het waterschap te blijven koesteren. Bovendien dragen waterschappen bij aan het bouwen en bewaren van ons land: verantwoord rentmeesterschap.

De SGP vindt dat vanouds de beheerders van het landschap (agrariërs, fruittelers etc.) een belangrijke stem hebben en moeten blijven hebben met betrekking tot de activiteiten van het waterschap.

Het gaat binnen HDSR om (het beheer en instandhouding van) 1300 kilometer hoofdwatgangen, 8000 km kleine sloten, 150 poldergemalen en 700 stuwen, sluizen en duikers. Daarnaast zuiveren 17 rioolwaterzuiveringsinstallaties het afvalwater. De belangrijkste primaire kering is die van de dijk tussen Amerongen en Schoonhoven. Deze is zo'n 60 km lang.

De uitgaven van het waterschap benaderen de 100 miljoen euro, waarvan 9 miljoen voor veilige dijken; 21 miljoen voor onderhoud en beheer van poldergemalen stuwen en watgangen en 60 miljoen voor schoon water.

Het gebied van HDSR kenmerkt zich door verschillende landschappen van de relatief droge Heuvelrug tot het natte westen en de verstedelijking in het midden. Dat betekent maatwerk voor elk gebied. Wat in het ene gebied kan, kan in het andere niet.

- Het veenweidegebied in het westen van Utrecht kent veel melkveehouderijen. In het gebied treffen we brede sloten aan en een hoog waterpeil. Als gevolg van ontwatering klinkt de veengrond in waardoor de bodem daalt. Belangrijkste vraagstuk is: beperking van bodemdaling en tegengaan van wateroverlast.

- Het oostelijke gebied kenmerkt zich door de overgang van bos naar (fruit)boomgaarden: het stroomruggebied (komt grotendeels overeen met het KrommeRijng gebied). Hier is het vraagstuk hoe we met ieders belang rekening kunnen houden met in achtneming van het feit dat het gebied door de veelheid aan o.a. fruitteelt van voldoende oppervlaktewater kan worden voorzien.
- In het midden ligt een fors stedelijk gebied. Daar moet prioriteit gegeven worden aan de verwerking van het regenwater. Veel gaat nu nog samen met het afvalwater het riool in. Bij heftige regen kan het water niet weg met alle gevolgen van dien.

Genoeg om onze inzet te leveren bij deze verkiezingen!

Kieslijst

Lijst 2

1. G. van Leeuwen	Houten
2. F. van Os	Benschop
3. P.C. de Rooij	Rhenen
4. C. Mandersloot	Driebergen
5. J. Marchal	Langbroek
6. T. Biemond	Driebruggen
7. W.J. van Woudenberg	Maartensdijk
8. P.A. van den Dikkenberg	Rhenen
9. C. Rijnveld	Linschoten
10. G. Boonzaaijer	Doorn
11. J. Doornenbal	Driebergen
12. C. van Vulpen	Montfoort
13. Joh. van Maanen	Groenekan

Om concreet te maken waar wij het over hebben, waar we voor staan en wat ons te wachten staat, benoemen we een aantal aandachtspunten. Deze treft u in het vervolg aan.

Het waterschapsbestel

Waterschappen zijn voor de SGP zelfstandige (functionele) overheidsorganen. De SGP vindt dat, ondanks de intrede van de politiek, het functionele karakter centraal staat. Met professionele kennis en bestuurlijke inslag, denkt de SGP dit waar te kunnen maken. Als functionele democratie is het waterschap verantwoordelijk voor de waterkering en het regionale watersysteem in zowel het landelijk als stedelijk gebied.

Waterkeringstaak

Veiligheid bieden tegen overstromingen staat bij de SGP hoog op de agenda. De SGP vindt dat een waterschap als functioneel bestuur voor deze zorgtaak het instituut bij uitstek is. Naast het regionale belang heeft echter ook de nationale overheid een essentieel belang bij deze zorgtaak en dient zij haar verantwoordelijkheid dan ook te nemen en te laten blijken. Binnen de grenzen van HDSR voldoet het stelsel van dijkeringen niet meer bij de dijken langs het Amsterdams Rijnkanaal en de Hollandse IJssel. Het is daarom van groot belang dat het waterschap de landelijke overheid weet te houden aan haar regierol in deze. Ondanks het steeds meer terugtreden van de overheid dient zij hier onverwijld en daadkrachtig op te treden.

Daarnaast dient het calamiteitenplan op orde te zijn en is oefening van de uitvoering daarvan nodig.

Waterbeheersing (waterbeheer 21e eeuw)

Het waterbeheer vraagt een andere aanpak dan voorheen. Water dient te worden gezien als één van de dragers van de ruimtelijke ordening. Waterschappen bepalen mede de noodzakelijke ruimte voor water. De provincie en gemeenten zorgen voor de wettelijke verankering en realisering. De doorvoer van voldoende zoetwater tijdens extreme droogte is niet geborgd. Dit kan consequenties hebben voor HDSR als de huidige aanvoercapaciteit moet worden vergroot. Vragen en oplossingen die niet alleen op het bordje van HDSR liggen, maar uiteraard wel inzet vragen. Het is verder van belang dat er langetermijnplannen vastgesteld worden. Immers, de grote gevolgen van de klimaatverandering kunnen niet binnen een paar jaar worden opgevangen.

Deze plannen zouden qua prioritering de volgende stappen moeten doorlopen:

- De natuurlijke dynamiek van het watersysteem is leidraad voor het waterbeheer. Watervervuiling wordt bij de bron aangepakt.
- Wateroverlast wordt tegengegaan door het scheiden van schoon- en vuilwaterstromen en neerslagoverschotten in de doorvoor bestemde gebieden te bergen.
- Voor de instandhouding van het waterbeheer wordt met technische middelen gestuurd waar het op natuurlijke wijze niet kan.

Waterkwaliteit (Europese Kaderrichtlijn Water)

Voor het waterkwaliteitsbeheer wordt de Europese Kaderrichtlijn Water sturend. De invloed van het waterschapsbestuur is echter zeer groot. Het gaat om: doelen, maatregelen en kosten. Specifieke belangen dienen meer dan voorheen afgewogen te worden tegen algemene belangen. Het waterschap zal ook steeds meer op het leveren van aantoonbare prestaties moeten worden afgerekend. Dit zal een goed overleg met diverse partners vergen en een afgestemd communicatieplan. De vraag is wel: willen wij het beste jongetje van de klas zijn en vervolgens daarop ook afgerekend worden? Hierin is een afweging van belangen en het bereiken van een goed evenwicht evident. Daarbij zijn de maatschappelijke kosten en een blijvend aanvaardbaar belastingniveau belangrijke lijnen waarlangs de uitvoering van de EKW moet worden vormgegeven.

Samenwerken in de (afval)waterketen

Samenwerken in de afvalwaterketen is anno 2008 niet meer vrijblijvend. De maatschappelijke kosten moeten worden gereduceerd en het milieurendement verhoogd. De benchmarking op de totale waterketen kan voor het waterschap gevolgen hebben. Als uitvloeisel hiervan is het de verwachting dat het vrijwillige karakter van het samenwerken in de afvalwaterketen dwingender wordt. Voor de

SGP zijn daarbij de laagst haalbare maatschappelijk kosten het leidende principe voor zowel het waterschap als de gemeenten.

Water in het stedelijke gebied

De SGP vindt dat in het stedelijke gebied de overheid één gezicht moet tonen. Dit houdt in dat bij de zorg voor de watertaken in het stedelijke gebied, gemeenten en HDSR, met inachtneming en respect voor elkaars taken en bevoegdheden, een maatschappelijk goed te verantwoorden onderneming dient te zijn. De SGP wil daar waar dat relevant is een gemeenschappelijk waterloket, met de gemeente als het front-office en het waterschap als back-office.

De gemeente ontvangt de klacht van de burger en overlegt vervolgens met het waterschap hoe deze klacht het beste op te lossen is. Ook bepalen HDSR en gemeenten samen wie verantwoordelijk is voor de eventuele kosten.

Water en landbouw

De SGP vindt dat bij het waterbeheer de planologische functies leidend zijn. Voor het waterbeheer in de landbouw is niet alleen wateroverlast, maar ook watertekort in perioden van droogten en inklinking een bestuurlijk aandachtspunt. Toenemende waterbehoefte (met name in de bloeiperiode) voor beregening in de fruitteelt (toch zo'n 280 fruittelers in het gebied) vraagt voor langere termijn om oplossingen waarbij fruittelers niet aan hun lot mogen worden overgelaten. Een robuust systeem (o.a. verbreding van sloten) kan veel doen om waterbehoefte in landelijk gebied duurzaam te maken. Bij functieverandering naar bijvoorbeeld fruitteelt mag niet altijd de rekening van voldoende wateraanvoer bij de ondernemer worden gelegd. Maatwerk en goed overleg zijn daarin steekwoorden.

Water en natuur

Waterbeheer is volgend aan de planologische functie. De SGP vindt dat HDSR ook haar verantwoordelijkheid dient te nemen in het behouden en bewaren van stukken 'natte' natuur. Het is maatwerk om lagere gebieden in te vullen met een blauwe dienst of functie (waterberging). Grondgebruikers moeten bij het ter beschikking stellen van hun gronden voor deze functie op een even adequate als verantwoorde manier (financieel) worden gecompenseerd. Er dient een stimuleringsregeling te zijn om natuurvriendelijke oevers mogelijk te maken daar waar het niet direct in strijd is met aanpalende planologische functies.

Water en recreatie

Waterschapswerken komen volgens de SGP in principe allemaal voor recreatief medegebruik in aanmerking, mits de kerntaak van het waterschap niet wordt aangetast. Daarnaast dient er oog te zijn voor de persoonlijke of sociale belangen van de individuele gebruiker. HDSR behoort in al de projecten, waar relevant en mogelijk, het recreatief medegebruik te ondersteunen. Het recreatief (fiets)gebruik van de dijken of onderhoudspaden langs watergangen kunnen als voorbeeld worden genoemd.

Water en ecologie

De SGP streeft naar gezonde ecologische watersystemen en waterkeringen. De primaire waterschapstaken blijven leidend. Ecologisch onderhoud van waterkeringen en watergangen dient standaard in plaats van uitzondering te zijn, zonder dat daarbij uiteraard de primaire waterschapstaak wordt veronachtzaamd. Verder vindt de SGP dat HDSR als overheidsorgaan een voorbeeldfunctie heeft in gifvrij terreinbeheer. Ecologisch beheer moeten echter geen brandnetels en distelhaarden opleveren. Ten allen tijde heeft waterafvoer prioriteit.

Muskusrattenbestrijding is een nieuwe taak. Een belangrijke, waarop niet mag worden bezuinigd. De taak moet in voldoende mate kunnen worden uitgevoerd. De bestrijding van de grote waternavel waardoor watergangen dichtgroeien en de bestrijding van de geknobbelde Amerikaanse rivierkreeft waardoor vegetaties verdwijnen, dient voortvarend te worden voortgezet.

Innovatie en vernieuwing

De SGP vindt dat waterschappen een bron dienen te zijn van innovatie en vernieuwing. Samenwerken met kennis – en opleidingsinstituten is dan onmisbaar.

Andere functies van gemalen behoren te worden benut, bijvoorbeeld voor energieopwekking. Het overdragen van kennis, op basis van reciprociteit (wederkerigheid), over onze landsgrenzen heen, ziet de SGP als een uitwerking van verantwoord rentmeesterschap.

Duurzaam waterbeheer

In samenwerking met de gemeenten zal HDSR beleid moeten ontwikkelen, gericht op duurzaam waterbeheer. Op slimme wijze dient het water een plek te worden gegeven. Denkbare maatregelen zijn: het realiseren van wadi's, het afkoppelen van schoon regenwater, rioolstelsels dimensioneren op toekomstige regenbuien, schade door overlast beperken door een andere inrichting van de openbare ruimte, voldoende open water aanleggen in stedelijk gebied enzovoorts. Het is ook een taak om particulieren (al dan niet gesubsidieerd) de mogelijkheid te bieden regenwater te ontkoppelen, via en in samenwerking met de gemeenten regentonnen tegen een geringe vergoeding aan te bieden etcetera.

Het energieverbruik van de installaties dient op basis van duurzame energie te worden ingekocht en daarnaast dienen te mogelijkheden voor elektrische opwekking (daar waar mogelijk) te worden benut.

Bedrijfsvoering

De SGP houdt van een zakelijke en professionele cultuur van het waterschap die continue verbeterd dient te worden. Alle primaire waterschapsprocessen dienen bij voorkeur ingebed te zijn in de zogenoemde PDCA-cyclus (plannen – doen – controleren – acties benoemen – plannen etc.) via bijv. het managementmodel van het Instituut Nederlandse Kwaliteit (INK). Ook vindt de SGP dat laagst noodzakelijke maatschappelijke kosten (onderdeel van verantwoord rentmeesterschap), leidend zijn. Verder heeft samenwerken tussen de waterschappen onze voorkeur boven schaalvergroting.

Epiloog

Mochten er naar aanleiding van dit verkiezingsprogramma tóch nog vragen bij u leven of mist u iets in dit programma, neem dan gerust contact op met ondergetekende. Wij geven u graag een toelichting op onze standpunten en nemen uw inbreng serieus.

Met vriendelijke groet,

Gijs van Leeuwen